

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Хмельницького інституту
соціальних технологій Університету
"Україна"

Михайло ЧАЙКОВСЬКИЙ

09 2025 р.

СИЛАБУС навчальної дисципліни

Повна назва дисципліни (державною мовою)	Фізична терапія в акушерстві, гінекології та педіатрії
Спеціальність	І7 Терапія та реабілітація
Освітня програма	Фізична терапія, ерготерапія
Рівень освіти	другий (магістерський) рівень
Статус навчальної дисципліни	професійна
Курс і семестр вивчення	1 курс, 2 семестр
Кількість кредитів ЄКТС	5
Розподіл за видами занять та годинами навчання (зазначаються відповідно до навчального плану)	Лекції 16 год. практичні 30 год. Самостійна робота 104 год.
Вид індивідуального завдання	реферат
Форма підсумкового контролю	екзамен
Матеріали до курсу розміщені на сайті Інтернет-підтримки навчального процесу	https://vo.uu.edu.ua/course/view.php?id=3834
Кафедра	Фізичної терапії, ерготерапії, фізичної культури та спорту
Викладач	Антоненська Наталія Борисівна - кандидат медичних наук, доцент кафедри фізичної терапії, ерготерапії, фізичної культури і спорту
Контактна інформація викладача для консультацій	<i>Телефон інституту:</i> (0382) 70-45-56 <i>Електронна пошта:</i> <i>Кабінет:</i> 37
Анотація навчальної дисципліни	
Мета дисципліни	полягає у формуванні у здобувачів вищої освіти системи теоретичних знань і практичних умінь щодо застосування засобів фізичної терапії для збереження, відновлення та покращення функціонального стану жінок і дітей на різних етапах їхнього розвитку.

	<p>У процесі опанування дисципліни студенти повинні оволодіти сучасними підходами до оцінювання функціонального стану організму жінок у періоди вагітності, пологів та післяпологового відновлення, а також дітей різних вікових груп. Особлива увага приділяється розробці та впровадженню індивідуалізованих програм фізичної терапії з урахуванням анатомо-фізіологічних, психоемоційних і вікових особливостей.</p> <p>Мета дисципліни передбачає формування професійних компетентностей щодо профілактики ускладнень, корекції функціональних порушень, підвищення адаптаційних можливостей організму та покращення якості життя пацієнтів у сфері акушерства, гінекології та педіатрії. Важливим аспектом є також розвиток навичок міждисциплінарної взаємодії та дотримання принципів доказової медицини у професійній діяльності фізичного терапевта.</p>
<p>Мета орієнтована на формування компетентностей</p>	<p>ЗК 01. Здатність планувати та управляти часом. ЗК 02. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК 03. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації. ЗК 04. Здатність приймати обґрунтовані рішення. ЗК 05. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети. ЗК 06. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість. ЗК 07. Здатність працювати автономно.</p> <p>СК 01. Здатність професійно мислити, диференціювати проблеми фізичної, когнітивної, психоемоційної сфер, визначати обмеження рухових та поведінкових із ними функцій, активності та участі пацієнта за біоцихосоціальною моделлю, обмеження життєдіяльності. СК 02. Здатність розуміти клінічний діагноз пацієнта/клієнта, перебіг захворювання і тактику лікування. СК 03. Здатність безпечно та ефективно обстежувати та оцінювати осіб різних вікових, нозологічних та професійних груп із обмеженнями повсякденного функціонування, зі складною прогресуючою та мультисистемною патологією, визначати фізичний розвиток та фізичний стан для прийняття науково-обґрунтованих клінічних рішень. СК 04. Здатність враховувати потреби пацієнта/клієнта, прогнозувати результати фізичної терапії, встановлювати пацієнтоорієнтовані довгострокові та короткострокові цілі, формулювати завдання, розробляти, обговорювати та пояснювати програму фізичної терапії або компоненти індивідуального реабілітаційного плану, які стосуються фізичної терапії. СК 05. Здатність безпечно та ефективно проводити втручання на основі принципів доказово-інформованої практики, застосовувати науково обґрунтовані засоби та методи, забезпечувати їх відповідність цілям фізичної терапії, функціональним можливостям та динаміці стану пацієнта/клієнта. СК 06. Здатність провадити професійну діяльність у реабілітаційних закладах, відділеннях, підрозділах, а також у територіальних громадах, у складі мультидисциплінарної</p>

	<p>реабілітаційної команди або самостійно, співпрацюючи з іншими працівниками охорони здоров'я та зацікавленими особами.</p> <p>СК 07. Здатність планувати, контролювати терапевтичне заняття, хід виконання програми фізичної терапії, аналізувати та інтерпретувати результати втручання, вносити корективи до розробленої програми чи компонентів індивідуального реабілітаційного плану, маршруту пацієнта.</p> <p>СК 08. Здатність ефективно здійснювати професійну комунікацію, зокрема вести документацію різних аспектів фізичної терапії згідно вимог чинного законодавства, надавати підзвітні послуги.</p> <p>СК 09. Здатність провадити наукові дослідження у сфері фізичної терапії, використовувати й поширювати найкращі наявні докази у професійній та викладацькій діяльності для поліпшення якості послуг фізичної терапії та освіти.</p> <p>СК 11. Здатність здійснювати рефлексивну професійну діяльність, самоаналіз та безперервний професійний розвиток.</p>
<p>Очікувані результати навчання</p>	<p>РН 01. Застосовувати біопсихосоціальну модель обмежень життєдіяльності у професійній діяльності, аналізувати медичні, соціальні та особистісні проблеми пацієнта/клієнта.</p> <p>РН 02. Дотримуватись юридичних та етичних вимог, провадити діяльність з інформованої згоди пацієнта/клієнта.</p> <p>РН 03. Уміти вибирати й аналізувати інформацію про стан пацієнта.</p> <p>РН 05. Проводити опитування (суб'єктивне обстеження) пацієнта/клієнта для визначення потреб, порушень функції, активності та участі.</p> <p>РН 06. Визначати рівень психомоторного та фізичного розвитку людини, її фізичний стан, виконувати об'єктивне обстеження пацієнтів/клієнтів різних нозологічних груп, зокрема при складній, прогресуючій і мультисистемній патології, використовуючи відповідний валідний інформативний інструментарій.</p> <p>РН 07. Демонструвати здатність до пацієнтоорієнтованої практичної діяльності за узгодженням із пацієнтом/клієнтом, його родиною/опікунами, членами мультидисциплінарної команди.</p> <p>РН 08. Ефективно комунікувати з пацієнтом/клієнтом, встановлювати прямий та зворотній зв'язок для створення та підтримки терапевтичного альянсу.</p> <p>РН 09. Прогнозувати результати фізичної терапії пацієнтів/клієнтів різних вікових та нозологічних груп при складній прогресуючій та мультисистемній патології.</p> <p>РН 10. Визначати наявні ресурси фізичної терапії, встановлювати мету, цілі та завдання втручання.</p> <p>РН 11. Створювати програму фізичної терапії пацієнтів/клієнтів різного віку, зокрема зі складними патологічними процесами та порушеннями окремо або як частину індивідуального реабілітаційного плану.</p> <p>РН 12. Реалізовувати програму фізичної терапії окремо або як частину індивідуального реабілітаційного плану відповідно до наявних ресурсів.</p> <p>РН 13. Контролювати тривалість та інтенсивність терапевтичних заходів у межах програми фізичної терапії та окремих занять.</p>

РН 14. Коректувати перебіг виконання програми фізичної терапії на основі аналізу запланованих та досягнутих результатів і динаміки стану пацієнта.

РН 15. Визначати межі професійної діяльності та їх дотримуватися, провадити практичну діяльність автономно, бути відповідальним за її наслідки перед суспільством та іншими фахівцями.

Перелік тем навчальної дисципліни

Модуль 1

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.

ФІЗИЧНА ТЕРАПІЯ В АКУШЕРСТВІ, ГІНЕКОЛОГІЇ

Тема 1: Анатомо-фізіологічні зміни жіночого організму під час вагітності та післяпологового періоду та їх оцінка за МКФ

Основні анатомо-фізіологічні зміни під час вагітності та післяпологового періоду. Оцінка функціонального стану за компонентами МКФ (тілесні функції, діяльність, участь). Вплив змін на рухові та фізичні здібності жінки. Принципи фізичної терапії для підтримки адаптаційних процесів та відновлення функцій. Вибір засобів фізичної терапії з урахуванням МКФ для профілактики ускладнень.

Тема 2: Фізична терапія при гінекологічних захворюваннях та післяопераційних станах з використанням МКФ

Класифікація гінекологічних захворювань і показання до фізичної терапії. Оцінка функцій та обмежень пацієнтки за МКФ після операцій. Розробка індивідуальних програм фізичної терапії з урахуванням функціонального стану. Застосування терапевтичних вправ, дихальної гімнастики та позиціонування. Контроль ефективності фізичної терапії та профілактика ускладнень.

Тема 3: Методи обстеження та функціональної оцінки жіночого організму з точки зору МКФ

Клінічні та лабораторні методи оцінки функцій жіночого організму. Оцінка тілесних функцій, активності та участі за МКФ. Визначення фізичних обмежень та порушень рухових навичок. Застосування методів фізичної терапії відповідно до результатів оцінки. Планування та корекція реабілітаційних програм на основі МКФ.

Тема 4: Планування та реалізація програм фізичної терапії в акушерстві та гінекології з використанням МКФ

Принципи формування програми фізичної терапії з урахуванням МКФ. Вибір засобів фізичної терапії для відновлення функцій та подолання обмежень. Дозування навантажень та контроль безпеки пацієнтки. Використання терапевтичних вправ, дихальної гімнастики та позиціонування. Оцінка ефективності програми за показниками МКФ та корекція реабілітаційних заходів.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ФІЗИЧНА ТЕРАПІЯ В ПЕДІАТРІЇ

Тема 5: Фізіологічні особливості росту та розвитку дітей і оцінка за МКФ

Основні етапи росту та розвитку дітей від новонародженого до підлітка. Визначення тілесних функцій, обмежень діяльності та участі за МКФ. Фактори, що впливають на розвиток моторики та фізичних навичок. Вплив фізичної активності на функціональний розвиток дитини. Принципи застосування фізичної терапії відповідно до вікових особливостей та МКФ.

Тема 6: Методи обстеження та оцінки функціонального стану дітей з точки зору МКФ

Клінічні та інструментальні методи оцінки фізичного розвитку та моторики. Використання МКФ для систематизації результатів обстеження. Визначення функціональних порушень та обмежень діяльності. Планування індивідуальної фізичної терапії на основі оцінки МКФ. Контроль ефективності терапевтичних заходів у дітей.

Тема 7: Фізична терапія при порушеннях розвитку та моторики у дітей з використанням МКФ

Класифікація порушень моторики та розвитку у дітей. Визначення функцій та обмежень за МКФ для планування терапії. Методи фізичної терапії: терапевтичні вправи, корекційні та ігрові методики. Індивідуалізація програм фізичної терапії з урахуванням віку та стану дитини. Моніторинг результатів та адаптація терапевтичної програми.

Тема 8: Планування та реалізація програм фізичної терапії в педіатрії з урахуванням МКФ

Принципи формування індивідуальних та групових програм фізичної терапії. Використання МКФ для визначення цілей та очікуваних результатів реабілітації. Вибір методів фізичної терапії: дихальні вправи, терапевтичні та ігрові вправи. Дозування навантажень, контроль безпеки та адаптація програми. Оцінка ефективності програм фізичної терапії через показники МКФ та функціональні результати дитини.

Рекомендовані джерела:

Основна:

1. Деякі питання організації реабілітації у сфері охорони здоров'я : Постанова Кабінету міністрів України від 16 грудня 2022 р. № 1462. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1462-2022-%D0%BF>
2. Документування процесу надання реабілітаційної допомоги на основі МКФ. URL : <https://academy.nszu.gov.ua/course/view.php?id=185> (дата звернення 27.08.2025)
3. Реабілітаційний набір Міжнародної класифікації функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я в практиці фахівців із реабілітації : навч.-метод. посіб. / В.М. Савченко, О.М. Полянничко та ін. Київ : Київ. столич. ун-т ім. Б. Грінченка, 2024. 536 с.
4. Савченко В. М., Харченко Г. Д. Фізична терапія в акушерстві та гінекології : навчально-методичні матеріали. Київ : КУБГ, 2019. 72 с.
5. Фізична терапія в акушерстві та гінекології: практикум для магістрів спеціальності «Фізична терапія» / Павлюченко М. І., Гайдай Н. В., Сюсюка В. Г., Сергієнко М. Ю. Запоріжжя : ЗДМУ, 2022. 88 с.
6. Фізична терапія та ерготерапія в акушерстві та гінекології : методичні вказівки для магістрів / Істомін А. Г. та ін. Харків : ХНМУ, 2020. 36 с.
7. Palisano R., Orlin M., Schreiber J. (eds.) Campbell's Physical Therapy for Children. 6th ed. Elsevier, 2022. 896 p.
8. Long T. M. Handbook of Pediatric Physical Therapy. 3rd ed. Wolters Kluwer, 2019. 287 p.
9. Kisner C., Colby L. Therapeutic Exercise: Foundations and Techniques. 7th ed. F.A. Davis, 2017.
10. Kari Bø, Bary Berghmans, Siv Mørkved, Marijke Van Kampen (eds.) Evidence-Based Physical Therapy for the Pelvic Floor. 3rd ed. Elsevier, 2024.
11. Lori Quinn, James Gordon. Documentation for Rehabilitation. *A Guide to Clinical Decision Making in Physical Therapy*. 3rd edition. 2016. 417 p.
12. World Health Organization. How to use the ICF: A practical manual for using the International Classification of Functioning, *Disability and Health (ICF)*. Exposure draft for comment. Geneva. 2013. 127p

13. Jaana Paltamaa, Anu Myllyharju-Puikkonen. *Icf in person-centred rehabilitation. Material to support the interprofessional implementation.* 2023. 54p.

Допоміжна:

1. Класифікатор функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я. НК 030:2022. Київ : Міністерство охорони здоров'я України. 2022. 226 с.
2. Класифікатор медичних інтервенцій. НК 026:2021. Київ. Міністерство охорони здоров'я України 2021. 170 с.
3. Питання організації реабілітації у сфері охорони здоров'я : Постанова Кабінету міністрів України від 3 листопада 2021 р. № 1268. Київ. 43 с.
4. Фізична терапія у неонатології та педіатрії : рекомендована література з навчальної дисципліни / Ціж Л. М. Львів, 2019. 3 с.
5. Stephenson R. G., Cathcart D. B. *The Physical Therapist's Guide to Women's Pelvic, Perinatal, and Reproductive Health.* Routledge, 2025. 498 p.
6. WHO Guidelines on Physical Activity and Sedentary Behaviour. *World Health Organization*, 2020.

**Рекомендовані курси для поглибленого вивчення дисципліни
(неформальна освіта):**

1. Педіатрія. Цикл лекцій проєкту FUTURE INTERNATIONAL UKR : електронний курс.
URL : <https://academy.nszu.gov.ua/enrol/index.php?id=248>
2. Оцінка та супровід розвитку передчасно народжених немовлят: міжнародний досвід та практичні поради : <https://academy.nszu.gov.ua/enrol/index.php?id=272>
3. Нова система неонатального скринінгу в Україні:
<https://academy.nszu.gov.ua/enrol/index.php?id=187>

Система оцінювання результатів навчання:

Результати навчальної діяльності здобувачів освіти оцінюються за 100-бальною шкалою в кожному семестрі окремо. За результатами поточного, модульного та семестрового контролів виставляється підсумкова оцінка за 100-бальною шкалою, національною шкалою та шкалою ECTS. Модульний контроль: кількість балів, які необхідні для отримання відповідної оцінки за кожен змістовий модуль упродовж семестру. Семестровий (підсумковий) контроль: виставлення семестрової оцінки здобувачам освіти, які опрацювали теоретичні теми, практично засвоїли їх і мають позитивні результати, набрали необхідну кількість балів. Загальні критерії оцінювання успішності здобувачів освіти, які отримали за 4-бальною шкалою оцінки «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно», подано в таблиці нижче. Кожний модуль включає бали за поточну роботу здобувача освіти на семінарських, практичних, лабораторних заняттях, виконання самостійної роботи, індивідуальну роботу, модульну контрольну роботу. Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в режимі комп'ютерної діагностики або з використанням роздрукованих завдань. Реферативні дослідження та есе, які виконує здобувач освіти за визначеною тематикою, обговорюються та захищаються на семінарських заняттях. Модульний контроль знань здобувачів освіти здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

Накопичування рейтингових балів із навчальної дисципліни:

РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ ЗДОБУВАЧІ ОСВІТИ НА ЗАЛІКУ

Поточне тестування та самостійна робота										СР	ІНДЗ	Сума	Екзамен
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2								
T1	T2	T3	T4	МК 1	T5	T6	T7	T8	МК 2	10	8	не більше 60	Не більше 40
4	4	4	4	5	4	4	4	4	5				

T1, T2 ... T9 – теми змістових модулів.

*- залік складається у випадку, коли здобувач освіти не набрав необхідну кількість балів для автоматичного заліку, або ж хоче підвищити свій бал.

Шкала оцінювання результатів навчання:

Оцінка за 100-бальною системою			Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
90 – 100	<i>відмінно</i>	5	<i>зараховано</i>	A	<i>відмінно</i>
82 – 89	<i>добре</i>	4		B	<i>добре (дуже добре)</i>
75 – 81	<i>добре</i>	4		C	<i>добре</i>
64 – 74	<i>задовільно</i>	3		D	<i>задовільно</i>
60 – 63	<i>задовільно</i>	3		E	<i>задовільно (достатньо)</i>
35 – 59	<i>незадовільно</i>	2	<i>не зараховано</i>	FX	<i>незадовільно з можливістю повторного складання</i>
1 – 34	<i>незадовільно</i>	2		F	<i>незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</i>

Політика курсу:

Політика дотримання академічної доброчесності

Викладання навчальної дисципліни ґрунтується на засадах академічної доброчесності. Порушеннями академічної доброчесності вважаються: академічний плагіат, фабрикація, фальсифікація, списування. За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності: повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит тощо); повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми, відрахування.

Комунікаційна політика

Здобувачі освіти повинні мати активовану пошту. Обов'язком здобувача освіти є перевірка один раз на тиждень (щонеділі) поштової скриньки та відвідування, перегляд інформації у Viber-групі, у розділі сповіщень на платформі Moodle. Протягом тижнів самостійної роботи обов'язком здобувача освіти є робота з дистанційним курсом «Фізична терапія в акушерстві, гінекології та педіатрії». Усі письмові запитання до викладачів стосовно курсу мають надсилатися на університетську електронну пошту кафедри.

Політика щодо пропусків занять

Здобувачі освіти мають відвідувати лекційні та практичні (семінарські) заняття. Відсутність на занятті може бути виправдана поважною причиною. Поважними причинами відсутності вважаються: хвороба, участь у Всеукраїнській студентській олімпіаді, Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт чи будь-якому іншому заході, який можна віднести до заходів, що сприяють розвитку здобувачів освіти і поліпшенню іміджу університету (інституту/коледжу). При дистанційній чи змішаній формах організації освітнього процесу відвідуваність занять стає тотожною відвідуваності та активності здобувача освіти (виконанню завдань).

Політика щодо виконання навчальних завдань пізніше встановленого терміну

Здобувачі освіти мають виконувати всі навчальні завдання у встановлені терміни. Здобувач освіти, який не виконав ту чи іншу кількість навчальних завдань вчасно й хоче надолужити прогаяне, може звернутися по допомогу до викладача.

Політика щодо оскарження оцінювання

Якщо здобувач освіти не згоден із оцінюванням його знань, він може оскаржити виставлену викладачем оцінку в установленому порядку.

Бонуси

Здобувачі освіти, які регулярно відвідували лекції (мають не більше двох пропусків без поважних причин) та мають написаний конспект лекцій, отримують додатково 2 бали до результатів оцінювання / до підсумкової оцінки.

Силабус відповідає змісту ОПП «Фізична терапія, ерготерапія»; (а саме: відповідність назві дисципліни, кількості кредитів, формі підсумкового контролю, набору компетентностей і результатів навчання) спеціальності І7 Терапія та реабілітація, яка пройшла процедуру рецензування стейкхолдерами.

Силабус затверджено на засіданні кафедри фізичної терапії, ерготерапії, фізичної культури і спорту

Протокол від „28” серпня 2025 року № 1

ПОГОДЖЕНО:

Заступник директора
з освітньої діяльності
Хмельницького інституту
соціальних технологій

Наталія ЛУЦКЕВИЧ

Завідувач кафедри фізичної терапії,
ерготерапії, фізичної культури і спорту

Людмила КРАВЧУК